„Dă șansa fiecărei zile să fie cea mai frumoasă din viața ta.” – Mark Twain

ROLUL UNITĂȚII DE EDUCAȚIE TIMPURIE ÎN DEZVOLTAREA COPILULUI ȘI ,IMPLICIT,ÎN A CREA STAREA DE BINE A COPILUILUI

2.06.2025

Profesori educație timpurie:

JUGLAN MĂDĂLINA-RAMONA

MANEA ADRIANA

În ultimii ani, se pune un accent din ce în ce mai mare pe starea de bine a tuturor copiilor în grădinițe și școli. S-a constatat că este un subiect nu important, ci foarte important. Starea de bine este un subiect destul de amplu ce antrenează mai multe componente în ce privește mediul de proveniență si anume:mediul familial, mediul comunitar și mediul școlar. Aceste medii se află în strânsă legătură, pentru că o stare de bine existentă în toate cele trei medii dă roade în ce privește dezvoltarea armonioasă a copiilor.Asadar,starea de bine este strâns legată de

conștientizarea emoțiilor. De ce este atât de importantă această stare de bine? Pentru că starea de bine, atât în rândul preșcolarilor, cadrelor didactice și a întregului personal din grădinițe dezvoltă sentimente pozitive, crește stima de sine, crește motivația intrinsecă și bineînțeles, duce la rezultate foarte bune ale copiilor,implicit ale cadrelor didactice. Aceasta poate fi definită, ca fiind calitatea vieții unei persoane si are mai multe elemente,cum ar fi: de ordin mental,psihologic, emoțional si spiritual. De această stare de bine depinde dezvoltarea psiho-fizică armonioasă a unui copil în grădinițe . Pentru a predomina starea de bine în rândul copiilor, aceasta trebuie ”împrăștiată” în rândul cadrelor didactice și personalului auxiliar din grădinițe, ca aceștia, la rândul lor să o emane în rândul preșcolarilor. Niște cadrele didactice fericite vor avea parte întotdeauna de copii fericiți. . Cu cât suntem mai conștienți ce emoții ne invadează corpul, cu atât vom reuși să le procesăm . Un copil ar trebui să știe,conștientizeze atunci când este invadat de furie, de exemplu, cum se manifestă ea în corp, ce ar trebui să facă respectivul copil atunci când este furios, fără a răni fizic sau emoțional pe cineva. Niște copii dezvoltați armonios, atât în grădinițe, cât și acasă, în familie vor fi niște adulți sănătoși atât fizic, cât și emoțional. Starea de bine a copiilor influențează cele cinci dimensiuni de dezvoltare ale copiilor prevăzute de curriculum-ul pentru preșcolari și anume: Dezvoltarea fizică, a sănătății și igienei personale; Dezvoltarea-socio-emoțională; Capacități și atitudini de învățare, Dezvoltarea limbajului, a comunicării și a

premiselor citirii și scrierii; Dezvoltarea cognitivă și cunoașterea lumii. Cu cât copilul este mai securizat din punct de vedere al stării de bine, cu atât motivația învățării va crește, iar rezultatele vor fi pe măsură. Starea de bine este în strânsă legătură cu cele trei nevoi emoționale ale unui om (autonomia, relaționarea și competența); dacă acestea sunt satisfăcute, atunci starea de bine este instalată. Odată instalată, starea de bine trebuie întreținută pe tot parcursul vieții. Starea de bine ne oferă liniștea de care avem nevoie pentru a ne dezvolta atât din punct de vedere personal, cât și profesional. Starea de bine este o deprindere de viață. Menținerea stării de bine necesită intenționalitate, reflecție și angajament în alegerea gândurilor și comportamentelor care ne ajută să fim în cea mai bună formă. În cărțile de specialitate, există multe termene și definiții ale „stării de bine”, din foarte multe aspecte. Spre exemplu, starea de bine este asociată cu bunăstarea materială, cu bunăstarea spirituală, cu calitatea vieții, cu starea de sănătate (fizică și psihică), cu fericirea, etc.Pentru a influienta cele cinci dimensiuni de dezvoltare a copiilor preșcolari și implicit, starea de bine, se recomandă a se realiza o serie de activități ce țin de acest aspect. De exemplu, la grădiniță, printre activitățile zilnice se pot include diverse jocuri distractive, ce au menirea de a crește nivelul stării de bine,activități extrașcolare,în care să antrenăm și părinții, activități în aer liber,putem iniția jocuri imitative, jocuri distractive sau jocuri de mișcare,diverse ateliere de lucru în care copiii lucrează alaturi de mamă.De asemenea poveștile spuse de către

educatoare au un rol foarte important în ceea ce privește starea de bine a copiilor, pentru că le conferă o stare de liniște, un confort emoțional. Ghicitorile au un rol la fel de important, mai ales la începutul unei activități, pentru că asigură o relaxare emoțională copiilor. Toate modelele contemporane „ale stării de bine” insistă pe perspective, și anume: ordinea și predictibilitatea (bazată pe reguli), disciplina (include și punctualitatea), perseverența și efortul (cuprinzând fricile și nemulțumirile datorate unui parcurs de învățare cu piedici) și deloc pe bunul plac al copilului. „Starea de bine a copiilor”, auzim tot mai des acest concept, pe care întreaga umanitate vrea să-l „dobândească” sau, cel puțin, să-l îndeplinească în domeniul educației. Se pleacă de la premisa că, într-o grădiniță, starea de bine a copiilor se referă la calitatea vieții din instituția de învățământ. Nu e suficient doar parcurgerea unor conținuturi stabilite de programe, evaluări sau rezolvări de sarcini, ci implică un întreg unitar la nivel psihologic, fizic și social. Acest concept enumeră elemente ce țin de dezvoltarea psihologică și emoțională a copiilor, de comportamentul social, de relaționare sau de capacitatea mediului de învățare. Aceste fundamente au rolul de a susține copilul să învețe, să aibă succes, să devină o persoană capabilă în viața școlară de mai tarziu și, ulterior, în cea a societății.. De-a lungul anilor s-au publicat multe studii, dovezi care confirmă o legătură între starea de bine a copilului și rezultatele învățării, astfel că, cu cât copilul se simte mai bine (atât în persoană, cât și la instituția de învățământ,cazul nostru,grădiniță), cu atât

rezultatele sunt mai bune. Dacă se păstrează aceeași stare de bine pe toată durata parcurgerii educabilității, atunci și dezvoltarea vieții de adult va fi una favorabilă. In mediul preșcolar, la fiecare generație observ comportamente diferite. Sunt foarte mulți copii care sunt educați de televizor, telefon sau tabletă, deoarece părintele nu mai are timp să se ocupe de creșterea lor. Aceștia au un limbaj slab dezvoltat, nu au deprinderi de bază formate (folosirea tacâmurilor, spălatul mâinilor, foarte mulți încă au pampers,nu știu să bea apa cu cana pentru că încă beau cu biberon,suzete,la 3 ani incă mama îi dă seara sân,etc.), nu au răbdare și participă pasiv la întreg procesul de învățare. Asta se datorează faptului că nici părinții nu ating „starea de bine” pentru a le putea crea copiilor un mediu favorabil de dezvoltare armonioasă. Starea de bine trebuie să pornească, în primul rând, de la părinți, apoi de la noi,cadrele didactice. Părintele și cadrul didactic sunt un exemplu pentru copil. Acesta din urmă imită comportamentul adultului, pe care îl consideră sau îl percepe ca un model de urmat. Educatoarea este îndrăgita, nu doar că știe să predea sau că oferă cunoștințe din anumite domenii, ci pentru maniera ei de a relaționa și empatiza cu copiii. Iar ca să poți să oferi cuiva sau să contribui la starea lui de bine, trebuie, mai întâi, ca tu însuți să fii capabil să dobândești o astfel de stare. E foarte greu în zilele noastre să fii ancorat într-o stare de beatitudine,o bunăstare emoțională când ceea ce se întâmplă în lume (pandemie, război etc.) te afectează la nivel psihologic, emoțional.Cu toate acestea,nimic nu trebuie să impiedice

asigurarea starii de bine a copiilor. Aceștia trebuie să crească într-un mediu favorabil în care să aibă parte de: iubire, siguranță, hrană adecvată, somn suficient, ajutor,sprijin, să aibă încredere în sine, să fie ascultat și respectat. Pentru a îmbunătăți starea de bine a copiilor și totodată, pentru a îmbunătăți și rezultatele dobândirii de cunoștințe, atât familia, cât și grădinița, ar trebui să ofere copiilor situații și experiențe pozitive de învățare, un sistem de reguli bine stabilit, un grad ridicat de înțelegere și empatie față de aceștia. Cu cât copilul este mai apreciat, mai iubit, cu atât mai mult are o atitudine deschisă față de grădiniță, de învățare, și de colegi . Prin toate acestea copilul se simte motivat și implicat in procesul de dobândire de cunoștințe, dar și în procesul de a se descoperi și cunoaște pe sine. A simți cu adevărat starea de bine înseamnă a fi sănătos, fericit și mulțumit, adică împlinit pe toate planurile. Despre starea de bine în institutiile de invatamant se vorbește deja de un deceniu în sistemele de învățământ avansate. În ultima perioadă, interesul pentru sănătatea fizică și mintală a personalului didactic si a copiilor a crescut foarte mult. Există state în care s-au dezvoltat și implementat politici educaționale substanțiale pe acest subiect, s-au dezvoltat strategii, metodologii, ghiduri și alte materiale-resursă pentru profesori și echipele de management ale institutiilor de invatamant, starea de bine devenind un standard al unei educații de calitate. Din fericire, această temă a început să devină una de interes și pentru domeniul educației din România. Modelul Konu și Rimpela (School Well-being

Model, 2002, Finlanda), folosit în multe țări, împarte „starea de bine” dintr-o școală în patru categorii: 1. Condițiile de lucru – mediul fizic școlar, hrana, serviciile de asistență medicală, activitățile de consiliere etc. 2. Relațiile de tot felul între membrii comunității educaționale – cadru didactic - copil / copil - copil/ cadru didactic- părinți etc. 3. Mijloacele de realizare personală și modul în care primesc feedback și încurajare. 4. Starea de sănătate fizică și mintală. Acest model a fost dezvoltat pe baza celui creat de Erik Allardt, astfel, condițiile din grădinițe ar trebui să se afle sub umbrela lui „a avea”,reletiile sociale sunt patronate de „a iubi”, iar mijloacele de dezvoltare și realizare personală sunt în zona lui „a fi”.In concluzie: unei grădinițe fericite îi corespund urmatoarele: un mediu cald și prietenos ,inexistența bullyingului ,spații deschise și verzi pentru joacă și învățare ,leadership și viziune ,disciplină pozitivă ,sănătate, condiții sanitare și nutriție ,management democratic al instituției,astfel asigurăm pentru prichindeii grădiniței ,,starea de bine”!

Bibliografie:

Ion-Ovidiu Pânișoară, “Ghidul profesorului” , Editura Polirom, București, 2017 ; Liliana Stan , “Dezvoltarea copilului si educația timpurie” , Editura Polirom, -București, 2016 ; Nedelcu, A., Ulrich Hygum, C., Ciolan, L., Țibu, F. (2018). Educație cu stare de bine. După o rețetă româno-daneză.

Ghid Rodawell, București;Ghiduri pentru aplicarea unitară a standardelor de evaluare – Evaluarea internă și externă a stării de bine, Volumul 2, Aracip, București, 2021
